

2009 - 1 **Dynamis**

Informační bulletin Evangelikálního teologického semináře v Praze

Ta práce mě obohacuje

Sociální práce je pro mne především prostorem setkávání s lidmi. Tak jsem ji poznala během vlastního studia daného oboru i oborů blízkých a během pozdější praxe. S lidmi, kteří se ocitli v náročné životní situaci a nemohou ji z vlastních sil ani s pomocí svých blízkých vyřešit, proto přichází k nám – sociálním pracovníkům. Je také místem setkávání s lidmi, jimž příběhy druhých a snad i příběh společnosti, v níž žijeme, nejsou lhostejné, a proto chtějí pomoci. Sociální práce se mi stala prostorem nesmírného obohacení, které nám práce a vztahy s lidmi přináší, zároveň však i prostorem, v němž jsem denně tázána a je na mne, abych dávala takové odpovědi, které druhému pomohou. A právě proto, aby tyto mé odpovědi byly kompetentní, aby našim klientům přinášely tu pomoc, kterou

potřebují a hledají, potřebuji mít dostatečné zázemí. Nejde jen o zázemí odborné, ale především o schopnost reflektovat, ptát se, dobře se dívat na situaci druhého i situaci svou, znát své hranice a umět s nimi pracovat, dokázat unést nejistotu a smutek, umět si říci o pomoc například formou supervize, být otevřený ke změně a jinakosti, chtít se znovu učit a ještě mnohé další.

Bakalář pastoračně-sociální práce

Věřím, že studium na ETS může studentům přinést mnohé z výše zmíněných věcí. Kromě faktických znalostí a dovedností z jednotlivých předmětů je to především reflexe jednotlivých témat a oblastí sociální práce z pohledu křesťanství. Studium nabízí prostor pro osobní zrání a rozvoj skrze pestrý

kolektiv studentů a intenzivní vztahy, setkání a spolupráci s pedagogy, kteří mají bohaté zkušenosti z praxe, skrze práci ve skupinách, sebezkušenost, praxi v sociálních zařízeních a programy, které jsou v rámci studia propojeny se supervizí a rodinnou atmosférou školy, která má jako jednu z priorit také pastorační péči o své studenty.

–Mgr. Veronika Džiamová přednáší *Etiku sociální práce, Sociologii pro sociální pracovníky*–

TŘI OTÁZKY PRO pana profesora LANGA

Můžete se, prosím, krátce představit?

Jam 46 let a dvacet let jsem evangelickým kazatelem, od roku 1990 ve službě Českobratrské církve evangelické. Pocházím z luterské církve na severu Německa, kde jsem také absolvoval své teologické studium. V Čechách jsem sloužil jako tajemník na ústředí církve ČCE, založil jsem evangelický sbor německého jazyka v Praze a za posledních deset let jsem byl farářem v Betlémské kapli na Žižkově. V tomto sboru byla těžištěm mé činnosti mj. práce s romskými dětmi a výuka náboženství v základních a středních školách.

Jste vedoucím dálkového studia na ETS. Jaké jsou podle Vás hlavní přednosti dálkového studia?

Sám jsem dálkovým studiem neprošel. Uvědomuji si však zvláštnosti a náročnost tohoto způsobu studia. Srovnávám-li naši školu a její studenty s vysokoškolským prostředím, které jsem poznal dříve, vážím se nejvíc orientovanost studia na praktickou církevní službu. A to platí dvojnásob pro dálkové studenty. Opravdu není potřeba našim studentům vysvětlovat proč nějaký předmět je důležitý. Oni to vědí sami a cílevědomě za tím jdou.

Co se Vám na ETS líbí a jaký je Váš hlavní cíl v práci pro tento školní rok?

Pracuji na škole zatím jen na velmi omezený částečný úvazek. Z toho, co jsem poznal, mám ale velmi dobrý dojem. Našel jsem vynikající tým ve vedení školy a mezi učiteli, kteří mi usnadnili nástup do funkce.

Líbí se mi, že teologické vzdělání na jedné straně skutečně reflektuje konkrétní požadavky ve sborech, na druhé straně ale nechybějí ani dlouhodobé vize.

Příprava kazatelů a církevních pracovníků bude čím dále diferencovanější. Církev budoucnosti nemůže být soustředěna na osobu zdánlivě všemohoucího kazatele, který obstará svůj sbor, třeba za asistence několika

naděšených amatérů. Církevní služba má mnoho rozměrů. V Novém Zákoně můžeme poznávat zajímavé společenství, jehož členy se dokázali podílet o své docela odlišné dary Ducha. Odborná kvalifikace na různých oblastech pedagogické, pastorační a sociální služby tedy není druhořadným doplňkem. Právě zde vyjde najevo, zda jsme pochopili čím církev je.

Důvody proč studovat sociální práci na ETS

- kvalitní program sociální práce: Bakalářský titul uděluje Karlova univerzita, veškerá výuka probíhá s učiteli ETS v budově školy. Program je akreditovaný a škola je mimořádným členem Asociace vzdělavatelů v sociální práci.
- spojení a vzájemná reflexe sociální práce s křesťanskou vírou: Ucelené základy výkladu Bible a biblického učení. Student také dostane příležitost prodiskutovat si třetí plochy mezi biblickou vírou a odborným přístupem sociálních pracovníků. To je nutný základ pro to, aby absolvent mohl svou práci spojit s křesťanskou vírou a mohl tak lidem nabídnout více.
- program pastorační, který jiná škola v ČR nenabízí: Pavel Raus, Dana Staňková,

Marek Macák a další výrazné osobnosti připravili již dobře osvědčený program pastorační přípravy, který je ojedinělým projektem v českém prostředí.

Varování ředitele školy

Na školu není problém se dostat, zato je těžké ji dokončit. Nadto chceme školné a standardní doba denního studia jsou čtyři roky. O své studenty se však staráme jak o vlastní. Přijďte se podívat 10. března na den otevřených dveří!

Co je to rasismus?

Vypadá to, že začít musíme tím, co si pod tímto pojmem představujeme. Jedná se o slovo, které se v posledních několika generacích používá často. Důležitou charakteristikou tohoto pojmu je jeho silný citový náboj pro každého, kdo tímto slovem charakterizuje svou osobní zkušenost. Je to tedy výbušná koncentrovaná do jediného slova. Rasismus představuje přímý útok na důstojnost člověka, týká se podstaty jeho bytosti, kterou člověk nezmění. Rasismus je postojem hněvu a nenávisti, která nenechává chladným ani toho, kdo mu propadl. Proto není možné jen akademicky uvažovat o rasismu. Je třeba našemu přemýšlení dát konkrétní směr. Proto jsem nadepsal tento článek *Jak čelit rasismu* a ne třeba *Rasismus známý neznámý*.

Někteří lidé se tváří tvář rasismu snaží popřít sám rozdíl lidských ras. Jako příklad uvedu jinak velmi podnětnou a laskavou knihu Ben Jellouna *Tati, co je to rasismus?* V té autor své dceři mimojiné říká, že učitelka se mylí, když o spolužačce řekla, že je černé rasy. Odpověď Ben Jellouna zní: "Poslouchej mě dobře: lidské rasy neexistují." (Str. 20.) Nikdo však nemůže popřít, že skupiny lidí se od sebe liší na první pohled viditelnými odlišnostmi, jako je barva pleti, charakter vlasů nebo vzhled očí. Zmíní tu ty hlavní, které jsou navíc běžně viditelné už při setkání s člověkem na ulici. Pochopitelně v každé takové skupině (kterou utváří podobnost např. v barvě pleti) existuje velká variabilita právě těchto viditelných znaků. Pohybujeme se v tuto chvíli na rovině biologie, která se i u člověka (podobně jako u jiných živočichů) snaží rozlišit jednotlivé *poddruhy*. Člověk však není v tomto směru zvíře, aby se takové studium odehrávalo odděleně od základních lidských otázek po identitě a hodnotě. Rasismus však nespočívá v rozlišování dvou, tří či několika desítek ras. Rasismus spočívá v postojích nenávisti, které z biologických rozdílů ras neplynou. Základem rasismu je tedy nesnášenlivost, nenávisť. Zvláštním druhem rasismu je člověk, který svou rasu vnímá jako méněcennou. Mohli bychom tomu také říkat rasismus, ale vhodnější je mluvit o pocitu rasové méněcennosti. Ale i ten se může projevovat nenávistí a násilím (např. neřešitelná frustrace).

Rasismem tedy nazývám postoj, který sráží

důstojnost druhého člověka a svou nenávist racionalizuje odkazem na rasové rozdíly.

Jak bořit rasismus a budovat pokojnou společnost

Východiskem pro praktické kroky může být Dt 22, kde se několikrát opakuje klíčová věta: *Nebudeš netečný!* Postoj vlídnosti a otevřenosti také vyjádří instinktivní úsměv při kontaktu s lidmi něčím jinými.

Jedním úkolem je rasismus a nesnášenlivost bořit, demaskovat, potírat. Při jedné cestě vlakem jsme s manželkou seděli v kupé s mužem, který začal o léčitelství a za chvíli osočoval Židy z globálního spiknutí proti ostatním (vč. neutivých vyjádření o holocaustu). Stačilo však jen ostře zareagovat, uvést několik faktů a trvat na tom, aby svůj názor doložil něčím konkrétním, a okamžitě obrátil a začal přizvukovat. To první, co na osobní rovině musíme každý dělat je *odhalovat fámy*, jak to říká P. Řičan v knize o Romech (kap. 8.2).

Nestačí bořit, je třeba budovat. Učme se *odlišnosti si vážit*, jsou projevem bohatství Božího života. Kniha přírody o tom poučuje velmi názorně – hledejme čtyřlístek, a všimneme si, jak i každý trojlístek jetele je jiný. Rozdíly dráždí, pokud jsme sami zakomplexovaní. Potřebujeme být dobře rostlí, abychom k jiným přistupovali s otevřeností.

Ve vztahu k Romům formuluje P. Řičan jako základ *vice se poznávat* (kap. 8.1). Domluvit se lze, když obě strany zohlední důležité skutečnosti. Potřebujeme statečnost dělat věci, které dlouho nejsou vidět. Neexistuje technokratické řešení – dopředu se dostaneme jen cestou lidských vztahů. Už děti je třeba vychovávat tak, aby o jiných lidech více věděly. Je realistické počítat s tím, že naše děti budou chodit do školy nejen s Romy, ale také Vietnamci, Čínany, ukrajinskými dětmi atd. Zkoušejme komunikovat s menšinami. Buďme vlídní a pozdravme lidi jejich jazykem třeba při vstupu do vietnamské restaurace.

Kultury se významně podílejí na rozdělení lidstva (tento odstavec podle Rasa a dějiny od C. Lévi-Strausse). Zároveň však kultury budují cesty, jak se k této rozrůzněnosti postavit. Tradičně do této oblasti spadá pohos-

tinnost. *Zásada pohostinnosti*, v některých kulturách mimořádně silná, vytváří nutnou podmínku k překonání odlišnosti cestou komunikace. Je pohostinnost bezpečná? Ne tak docela. Vyplácí se pohostinnost? Určitě ne okamžitě a leckdy jen v kolektivním měřítku – pohostinný jednotlivec z toho konkrétní společenský nebo ekonomický prospěch mít nemusí. Určitě je však s pohostinností spojen užitek duchovní – růst lidství.

Významu pohostinnosti se člověk dobře naučí pobytem v cizí zemi. Zkusí si být v kůži toho, kdo mnoha věcem nerozumí, je vykořeněný, nemá zastání a potřebuje pomoc.

Předpokladem snášenlivosti je to, že jen něco považují za opravdu zásadní. Pokud vše pro mne bude nejdůležitější (což je mimochodem nemožné), nebude možné se se mnou na ničem domluvit. Důležitým krokem na cestě k pokojnému soužití je tedy *vyjasnit si věci podstatné* od těch ostatních. Obvykle bez důkladné analýzy považujeme za důležité mnohem více věcí, než nakonec konflikt ukáže.

V oblasti rasové snášenlivosti a boje proti rasismu dnes existuje *řada velice zajímavých aktivit*. Řada informací je dostupných na internetu. Zde můžeme uplatnit zásadu, kterou zmiňuje P. Řičan: Někdo má čas, jiný má peníze!

Bible ukazuje jako cesty k překlenování růzností lásku k bližnímu, v konečném důsledku pak *nové stvoření v Ježíši Kristu*. Skutečné vyřešení cestou nového stvoření se týká církve, nikoli společnosti. Ve společnosti je třeba s faktickou a hlubokou rozrůzněností lidí. Cílem je učít se žít pokojně vedle sebe nebo dokonce spolu na základě ohleduplnosti a lásky k bližnímu. (Ef 2)

Různost lidí a také různost kultur a společností je až zarážející. O to víc, že historická zkušenost ukazuje, že lidstvo se s touto růzností jen těžko vyrovnává. Ten příběh o bábelské věži, pod kterou Bůh rozdělil lidstvo různými jazyky popisuje také současný svět. Ta různost kultur totiž opravdu rozděljuje. Potřebujeme ve vlastním srdci bojovat s předsudky, s nesnášenlivostí, se strachem z lidí odlišných. Potřebujeme se učít pronikavému sebezpytování vlastního srdce a pohnutek, které vedou k odtažitosti a odsuzování.
– Jan Valeš–

Téma: O člověku

Když chceme pomoci někomu, aby našel svoji hodnotu, je dobré si uvědomit, jak nás Bůh vidí a jaký měl důvod k tomu, že nás stvořil. Když přijmeme za svůj pohled, kterým nás Bůh vidí, můžeme najít svoji identitu a hodnotu. „Bible vidí člověka v jeho určení jako vyvoleného, osloveného a k odpovědi povoláního partnera Boží smlouvy.“ (str. 31) Člověk je stvořen k Božímu obrazu a skutečným Božím obrazem je Ježíš Kristus.

Myslím si, že vědomí tohoto faktu nám

může pomoci v situaci, kdy sami o sobě pochybujeme nebo když ztrácíme smysl svého života. Podle mého názoru je možné touto informací povzbudit například někoho, komu země blízký, nebo když on sám má nějaké vážné problémy, nebo tím můžeme povzbudit staré lidi, kteří už ztrácejí smysl života a jsou úplně osamělí a nemají pro co žít. Smyslem lidského života podle Westminsterského katechismu je oslavovat Boha a radovat se z něho. To můžeme použít, když chceme někoho ujistit o smyslu jeho života v situacích, kdy ztrácí naději, když třeba někdo skončí na vo-

zíku apod. Oslavovat Boha a radovat se z něho dokáže asi každý a myslím si, že vědomí toho, že máme tento smysl života, nám může pomoci, když zrovna cítíme beznaděj, a kdy je pro nás těžké vidět nějaký smysl. Člověk je určen k tomu, aby žil ve vztahu k Bohu, a aby byl bližním. V situaci, kdy je člověk opravdu sám a má nějaké těžkosti, může pomoci jistota toho, že není sám, že s ním je Bůh, že i když se třeba teď ocitá v těžké situaci, tak jeho život má pro Boha význam.

–Domácí příprava na hodinu podle Miroslav Heryán, Věříme a vyznáváme. Vydal ETS–

MINI rozhovor pro Dynamis se studenty dálkového studia

Otázka: Jak vnímáte kvalitu a přínos oboru sociální práce na ETS?

Přínos oboru sociální práce je pro mě nesporný. Pracuji již 12 let jako sociální pracovník a toto studium mi doplňuje odborné vzdělání. Koncepce dálkového studia je přijatelná, i když náročná. Perfektní je přístup všech vyučujících a dobrá studentská parta. (Viktor Pešek, 2. ročník)

Myslím si, že pro studenty dálkového studia je to velice dobrá příležitost doplnit si vzdělání pro zaměstnání, které děláme. Pracuji v sociální oblasti a s příchodem nového zákona o sociálních službách jsem byl nucen doplnit si vzdělání. Jsem vděčný, že ETS otevřela sociální obor. Vážím si přístupu učitelů a potěšily mě zajímavé přednášky a kurzy na dobré úrovni. Spolužáci jsou taky fajn. Rozhodně ETS doporučuji. Myslím si, že je to dobrá škola a při troše vůle se to dá zvládnout.

Tak hodně štěstí do studia. (Tomáš Luběna, 2 ročník)

Protože pracuji v sociální oblasti, vzdělání potřebuji nejen jako kvalifikační podmínku výkonu práce, ale také proto, že obohacuje a rozvíjí moji práci s klienty. Jsem vděčný za to, že přednášející jsou křesťané s praxí v oboru. Studium bych doporučil nejen pro ty, co pracují v soc. Oblasti, ale i pro sborové pracovníky, aby jejich služba byla nejen v moci Boží, ale i profesionální pro stránce odborné. (Bohuslav Rybníček, 2 ročník)

Kvalita studia je velmi dobrá. Vyučující jsou odborníci, kteří pracují ve svém oboru. Komunikace s nimi i s vedením školy je vynikající. (Jan Bulušek 1. ročník)

Kvalita bude asi dobrá a přínos studia výborný. Myslela jsem, že ve 45 letech to bude trápení, ale učivo je tak zajímavé alespoň pro mě, že jsem nadšená. Doufám, že nadšení mi zůstane. Někdy bych, ale potřebovala více času na vstřebání a učení! (Zuzana Laitlová 1. ročník)

Studium je pro mě velkým přínosem, protože pracuji jako sociální pracovníce a vedoucí neziskové organizace. Jsem neustále v kontaktu s lidmi. Dovídám se zde nové informace v oblasti pastorace, pastoračních rozhovorů, psychologie. Studium Starého zákona nás uvádí do větších hloubek Bible. Je tu dobrá parta spolužáků a příjemné prostředí. Někdy toho po nás chtějí učitelé trochu moc. (Radka Horynová 2. ročník)

Toto studium je pro mě velmi přínosné nejen v pracovním, ale i v osobním životě. Pro studium jsem se rozhodla z důvodu nového zákona o sociálních službách, který vyšel v platnost v lednu 2007. Musím přiznat, že jsem ráda, že jsem se takto rozhodla. Zároveň je ale pravda, že mě toto studium nejen dává zajímavé a potřebné informace, ale i zabírá hodně času. (Alena Rousková 2. ročník)

Co vše se dá na ETS studovat

ETS je vzdělávacím centrem. Proto nabízí celou řadu možností studia. Pochopitelně však řádné akreditované programy jsou jádrem naší činnosti. Takto se nabídka studijních oborů vyvíjela v průběhu 17 let:

V letech 1991 – 96: čtyřleté denní poma-
turitní studium teologie; dálkové studium
hodně vycházelo v porevolučních letech
z materiálů BEE

V letech 1996 – 2008: denní tříleté studium VOŠ ve dvou zaměřeních, od roku 1997 také dálkové čtyřleté studium plně odpovídalo VOŠ akreditaci:

- Teologické disciplíny
- Teologická a pastorační činnost – toto zaměření se od roku 2006 připravovalo na přechod do sociální práce

od roku 2006 – tříleté bakalářské studium sociální práce ve spolupráci s UK ETF; udělený titul je Univerzity Karlovy, výuka probíhá plně v ETS od září 2008 – tříleté denní a čtyřleté dálkové studium VOŠ ve dvou oborech:

- Teologická a pastorační činnost
- Pastorační a sociální práce

Jak je vidět, pastorace se již záhy stala specialitou této školy, jenže pro absolventy nebylo v této oblasti jednoduché uplatnění. Dnes snáze nachází uplatnění s titulem ze sociální práce.

Třetinový studijní program Sborový pracovník

ETS nabízí také neakreditovaný třetinový studijní program vhodný pro ty, kdo si nemohou dovolit studovat naplno plný počet let, a přitom touží po uceleném studiu:

- **garantujeme ucelenost ve třech oblastech: biblické základy, věrouka a služba ve sboru**
- **polovinu studovaných předmětů si student vybírá sám**
- **studium lze rozložit až do tří let**

Vzhledem k tomu, že se jedná o třetinový akreditovaného studia, je tento program vhodný pro mladé lidi, kteří se nedostali na svůj vysněný obor a jsou ochotni investovat jeden rok života do svého duchovního růstu, než se budou opět hlásit na vysokou. Jen pozor, takový člověk nemá před státem statut studenta, tudíž si musí hradit sociální a zdravotní pojištění a nepožívá student-
ských slev.

více na www.etspraha.cz/kurzy/pracovnik

Studium jednotlivých kurzů

Na ETS se vyučuje řada velmi zajímavých předmětů, např. dobové pozadí Bible, biblická interpretace, pastorační dovednosti, apologe-
tika, role otce nebo dějiny

Kalendář akcí	
10. března	Den otevřených dveří
13.-14. března	Liturgika, Pavel Černý
27.-28. března	Biblická interpretace, Peter Címalá
21. dubna	Jednání Rady ETS
11.-15. května	Pastorace, Lorry Cramling
25.-29. května	Teologie Starého zákona, Viktor Ber
31. května	Termín odevzdání přihlášek ke studiu
5. června	Přijímací zkoušky
12.-16. června	Odpuštění jako nástroj pastorace, Dan Green
24.-26. června	Absolutoria
7.-11. září	Bakalářské státnice
Chcete-li být v obraze, objednejte si e-mailový oběžník E-zine na adrese ezine@etspraha.cz .	

Neděle ETS

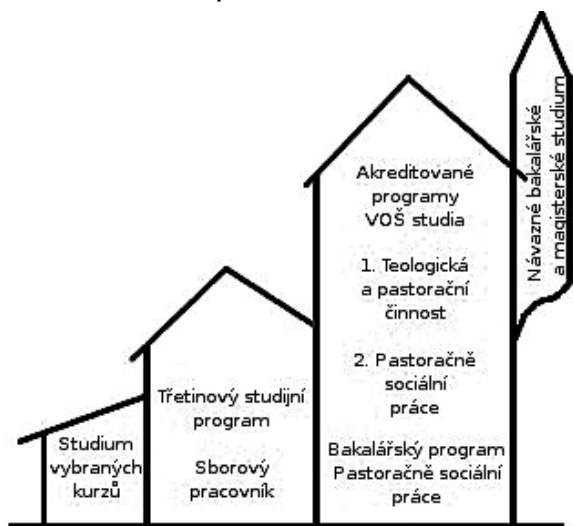
To se učitelé, absolventi i studenti ETS rozjedou po sborech v Čechách a na Moravě, aby vyprávěli o tom, jak si Bůh připravuje studenty, čím procházíme. Sbory, které mají zájem, ať se hlásí telefonicky nebo e-mailem Janě Valešové: 281 925 905, nedele@etspraha.cz. Obvyklou součástí 'neděle ETS' je služba Slovem Božím od učitele nebo studenta, informace o ETS a práci našich absolventů, sbírka na práci školy a zodpovídání vašich otázek. Je možné však také domluvit přednášku pro křesťany nebo pro veřejnost na aktuální či odborná témata.

umění křesťanským pohledem.

Výuka probíhá několika formami:

- **každý týden v pracovní den**
- **o dálkařských sobotách (14 sobot do roka)**
- **ve dvoudenních seminářích**
- **týdenní soustředění**

více na www.etspraha.cz/kurzy

Co jsme stihli na konci minulého roku?

Práce, studium, zábava – skoro jako v ráji :-)

Každý má názor

Někdo fotí, někdo se připravuje a někdo přichází

Bez „pultíků“ to taky zvládnem

S úsměvem i po obědě

Kdo si dá kafe?

Pomoc „shora“

Andělé také létají

Zkouška víry

Očekávání prováček

Dynamis – občasník pro přátele ETS

ročník 10, číslo 2009/1 vyšlo 2. ledna 2009

Náklad: 1000 ks, Náklady na jeden výtisk činily 7,80 Kč

Evangelikální teologický seminář – Vyšší odborná škola teologická a sociální

Stoliňská 2417/41A, 193 00 Praha 9

Telefon: 281 921 734 Fax: 281 922 989

Bankovní spojení: KB, č.ú. 27-32 52 49 02 57 / 0100

e-mail: info@etspraha.cz web: <http://www.etspraha.cz>